

Ssyli spěval,
Pilnje dželal,
Strovja eže
Sswójbní statot,
A twoj žwiatot
Srđun je.

Sa stav sprózny
Napoj mózny
Lubošež ma;
Bóh pak žwérny
Psches spař měrny
Čerstwošež da.

Njech ty spěvasch,
Sswérni dželasch
Wschédne dny;
Džení pak žwiaty,
Duschi daty,
Wotpocžn ty.

S njebež mana
Njech eži žhmaňa
Žiwnošež je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wolschev eže!
F.

Serbiske njedželske lopjeno.

Wudawa žo kóždu žobotu w Ssmolerjez knihiežischčeřni w Budyschinje a je tam sa schtvrtsletní pschedplatu 40 np. dostacž.

3. njedžela po tjsich kralach.

1. Kor. 9, 24. 25.

„Njewěſež wý, so eži, kíž wo wjetu běža, běža wſhitzu a jednu woſmje dobycze? Dha běžcze tač, so jo dožahnjecze.“ Kschesčijanam grichiſkeho města Korintha žwiaty japoschtoč tač piſche. Woni hnydom wjedžachu, ſhoto wón s tym měnjeſche. Woni kóžde dwě léczi widžachu, tač ſo młodženzojo s jich města a luda psched měſčanskimi wrotami ſhromadžichu, ſo býchu psched wocžomaj ujeſchelicežomneje ſyky ludži ſwoje mozy a ſwoju wustojnoſež we wſhelaſkikh hrach ſpýtali, mjes druhimi tež s bězenjom wo wjetu. Woni wjedžichu, tač něſhoto wulfe to běſche pſchi dobycžu. Tamnym bězerjam nichto njebý trjebač napominajo rjez: „Běžcze tač, so je dožahnjecze.“ Swojim kſchесčijanam měnjeſche japoschtoč tač prajicž ſa jich kſchесčijanski běh. Tež dženža je trjeba jich tačle namolwycz. Dobycž tu ujeſachodnu krónu, ſazkuliz ſo mjenuje, kóždy ju ſnaje a by ju rad wſal. Čejež žadanje njebý bylo ſa ujeſachodnym pſchekraſnjenym čželom, ſa palmami a čežnej krónu wěczneho žiwenja, jeho čžescžu, kraſnoscžu a ſbžnoscžu? Vjes bězenja pak je nichto njedostanje. Bězenje pak prózu a napinanje žada. Napinanje je nuſne, ſo by w běhu kſchесčijanskeho žiwenja dale pſchiſchoč. Napinacž maſch ſo, ſo by twoja wéra na mozy pſchi-běrača, a twoje kſchесčijanske ſhodženje na žwiatosći, napinacž, ſo by w modlenju ſebi wobſtajnoſež dobyč a w bězenju ſhwérnoſež. Napinacž maſch ſo, ſo by jednu

fruch pucža po druhim, jemu pſchecžiwoſež po druhéj pſchewiuč a ežim dale, ežim dokonjanishi był a ežim ſratiskhi ſa njebeža. Pſchepytaj ſo młodženzo, pſchepytaj ſo dwójzy, kíž woſrjedž abo hižo na kónzu ſwojeho ſemiskeho běha ſtejſich, tač daloko ſy dozpiš.

Sſwiaty japoschtoč tež na pucž pokaze, po kótrymž móže kſchесčijan do předka a k kónzej pſchińcz. Wón praji: Kóždy, kíž ſo běži, ſdžerži ſo wſhítkikh wězow. Khorinthiſky kſchесčijenjo ſnajachu, tač mějachu tamni běžerjo a běžerjo psched jich městom ſdžeržliwi býež w čželnym wužiwanju, tač mějachu myſl a móz ſhromadžicž na běženje a dobycže. Hdy býchu to kſchесčijenjo ſa ſwój telko wjele wazniſchi běh ſebi wopomnili ſo ſdžeržecž wſhítkikh wězow, kíž ſu njewuſhne, na pucžu abo ſamo ſchtódne. Hdy býchu ſwoju myſl ſhromadženu džerželi a pýtali najprjedy Bože kraleſtwo. Ty trjebač ſemiske ſubla, ale ſdžerž ſo jich tač, ſo tebje ſa ſo nuts njewoſmje. Ty trjebač ežescže w žiwenju, tola džerž ſo ſwobodny wot ežescželakomuſež. Ty móžesch ſwoje wježele na ſemi měcz, tola hladaj ſo, ſo by ſo wot njeho ſwjasacž njedač. Hischeže krocžel dale, pýtaj, ſo by niz jenož wot ſemiskeho ſo ſwobodny ſdžeržat, ale tež wot ſteho ſo džení a bôle wužwobodžit. Wopomn: Kóždy džen, na kótrymž ujejký něſhoto dobreho činič a naukučný, je ſhubjený. Kelko je tu wuknycž a ſwuežowacž, ſo by wotbyč, ſhotož tebi pſchiwiſjuje, njech je čželný lóſcht, njech čželné ſhorjenje w huěwje a uahloſeži, a ſawiszežu a uje‐popschecžu. Naukuč myſle a jaſyk na wusdže džeržecž.

Prózuj ſo, ſo bych u niz na pucžu k ſkaženju, ale živjenju tebi ſkuzili.

Tam w Korinceji by jedyn dobyčeje wſał, tu w kſchęſeſijanſtwje ſu wſchitzu k temu powołani. Bóh chze, ſo by wſchitkim pomhane bylo. Wón je tež kózdemu měru mozy wobradžil, ſo by ſwoj běh ſbožownie czinił. Njesabudžmý ſenje na to, ſo bychmy ſwérni byli. Njesabudžmý pač tež, ſo najlepſchi džel mozy ſ wýšoka hiſcheze pſchezo pſchiidže. Bóh dawa to, ſo chzemý a to cziniły. To bědzenje je czeſke. Teho dla a runje tehdý, hdyz je najczézsche, wobrocžmý ſwojej woči horje, ſ wotkal nam pomož pſchiidže a ſdychujmý:

Luby Jeſu, ſtej ty ſa mnje,
Poſylní wſchak mje ſlabeho;
Spomn ty w tej nuſy na mnje,
Wumoz tež mje wot wſcheho,
Schtož mi chze mój dobytč rubicž,
Njedaj mi jón, Kneže, ſhubicž,
Daj móz a wjeſele,
So moħt dobycž w bitwie.

Hamjen.

Pucžowanje po Božim piſmije

abo

ſajle myſzle nadendzech, Bože ſłowo czitajo.

Podawa ſwérny czitař „Pomhaj Bóh-a“.

1. knihy Mójsaſzowe, 32. ſtar

(Poſractowanje.)

II. 9—12. Jakub wukhowa ſo w modlitwie, a Bóh pſchewi ſawawa.

9. Sažo džesche Jakub ſwoju wukhowanku hiſcheze w druhei hacž jenož człowiſkej wobhlađniwoſezi pytaſy: Božo mojego wótza Abrahamowym, Božo mojego wótza Isaakowym, Kneže, kotrež by ſe mni rjekl: Czeſh ſažo do twojego kraja a k twojemu pſcheczelſtu, ja chzu tebi dobrotu czinicž:

10. Ta njeſhym doſtojny wſchitkeje twojeje ſmilnoſcze a ſwérnoſcze, kotrež by mi, twojemu wotrocžkej, wopokaſal. Pſchetož njeſhach nicžo wjazy hacž jenož tutón ſi, hdyz pſched 20 lětami pſches tutón Jordán džech, a nětko ſtejazy ſažo pſchi nim mam dwě czrjodž.

11. Wumoz wſchak mje, njeſhrybju-li wſchē wot tebje ſpožezene žohnowanie ſhubicž, ſ mojego bratroweje rufi, kotrež je wſchón džiti, ſo ſo mni njecha ſiednačž.

Sakhowaj mje, Kneže, pſched ruku bjesbóžnych; pſched njeſprawnymi wobrój mje, kotsiž chzedža pótkaňe moje kročeſe.

Pſchetož ja ſo Gjawa boju, ſo by njeſhyschoł a njeſbil mje a macž ſ džecžimi.

12. Ty by rjekl: Ja chzu tebi derje czinicž a twoje ſymjo ſejnicž jako pěſk pſchi morju, kotrehož telko je, ſo ſo njeſhodži liežicž; teho dla njemóžech ani mje ani mojich tač ſrudnje ſahubicž dacž.

Wulžy tražna to modlitwa, ſ kotrež Jakub ſe wſchej hrobloſcžu we wérje do Boha Boha na ſwoje ſlubjenje dopomni, pódla pač ſ wulkej ponižnoſcžu wuſnaje, ſo njeje hódný wſcheye dotal jemu ſpožezeneje hnady. Pſches tute „plakanje“ a „proſchenje“ je wón pſhemohl, kaž je ſo jemu tež we wulžy wažnym widženju w pſchichodnej nozy wobkrucžilo.

Luther praji: Troje woſnami kmanu modlitwu, ſ czimž ſo ſtarā, ſo je modlitwa Bohu witana a najbzłodniſhi dym pſched nim, a tajka modlitwa budze ſawěſče wužlyſhana. Prénje pač je, ſo ſo ſlubjenja pſchimujesč; potom, ſo ſo ſe ſwojim ſtýſkom a ſtrachom moriſch; a ſ tſeča, ſo ſo Bohu džakujesč a ſpósnajesč, ſo tež ani jenicžkeje džbroth njeſhý hódný, ale ſo prožysč a nadžiū maſch, ſo ſo tebi pomha jenicžy po hnadže a ſmilnoſcži.

III. Schtuežka 13—23. Wubrawiſhi nahladne dary ſa bratra, pſchewjedž Jakub hiſcheze ſamu nóz ſwoje kublo a ſwoju ſwójbu pſches rěku ſabok.

13. A wón tam tu nóz woſta, nozowaſche na ſamym měſcze, hdzež běſche powjeſč wo Gjawowym pſchithadže doſtał a hdzež

běſche Bohu ſwoju wutrobu ſ modlitwu wotkrył, a wſa wot teho, ſchtož pſched rukomaj měſeſche, ſchtož běſche ſaſlužil, wot ſwojich ſtadłow, dary ſa ſwojeho bratra Gjawa.

14. Dwě ſeži koſow, dwazycži koſlow — na džesacž ſkocžatow žónſkeho rodu liežachu ſ wjetſcha jene mužſkeho rodu —, dwě ſeži woſzow, dwazycži horanow.

15. A tſizycži džinnych wjelbludow ſ jich ſrěbjatami — kotrež běchu woſebje wažne, dokoł w narańſkich krajinach ludžo wjelbludžaze mlvko pija —, ſchtyrzcži kruwów a džesacž czelzow pſches lěto stare, dwazycži wóſlaczow ſ džesacž ſrěbjatami. To běſche ſtadło ſ 580 ſkocžatow, to bě wukupny pjenies, kotrež chyſche Gjawej wot ſwojeho bohatſtwa wotpłacziež a ſ kotreñmž chyſche ſo jemu jako jeho poddan wuſnacž.

16. A poda je do ruki ſwojich wotrocžkom, kózde ſtadło woſebje; ſ 5 družinow wſchelakeho ſkota tworjeſche wón pječ mjeſiſkich ſtadłow a pſchida kózdemu ſtadlu paſthrja, a džesche k nim: džieže předy mje, a wostajeſe prósdroſež mjes jenym a mjes druhim ſtadłom.

Tak dyrbjeſche ſo Gjawej czim bóle pſched woči ſtajicž, kaž wulki je ſakubowy dar; tež běſche Gjawej tak wjazy čaža dateho, ſo bych u ſo jeho njemore hněwne ſmyſlenja ſměrowale.

17. A ſakub pſchikafa preñemu paſthrjej a džesche: „Hdyž eže mój bratr Gjaw ſetka a tebje budže ſo wopraſhacz: Czeji by ty? A hdzež chzeſh? A czeje je to ſtadło? A ſa koħo je wubrane, kotrež předy ſebje czjeriſh?“

18. Tehdom rjekn: To ſluſcha twojemu wotrocžkej ſakubej, tón pôſczele dary ſwojemu knjeſej Gjawej, a hlaſ, wón tež ſam ſa nami czehnje.

19. Tak je wón tež druhemu pſchikafał a tſečemu a wſchitkim pječom, kotsiž ſa ſtadłami džechu, a džesche: Kaž bym wam prucžil, tak rjekněze Gjawej, hdyz jeho ſetkače.

20. Powjedže jemu tež hróble a njeſabudžeze mi woſebje tole naſpomniež: Halej, twój wotrocžek ſakub dže ſa nami, wón pſched tobú nječěžka, ale ſežehuje nař a wocžakuje wſcho dobre wot tebje a nadža ſo, ſo hnadu a počož pſchi tebi nadendzech. Pſchetož wón džesche: Ja chzu jeho wujednačž ſ tym darom, kotrež pſchede minu dže; potom chzu ja jeho wobliežo widžecž, hnadž budže mje pſchijimacž.

Tu ſjewi ſo najkražniſche měſchenje dowěrjenja do Boha bjeſe wſcheho wuměnjenja a ſprózniweje wobhlađniwoſeze pſchi naſložowanju ſpožčených ſredkow — dopočas, kaž čerſtwa a ſtrowa bě ſakubowa pobožnoſež.

20. Tak džesche dar pſched nim; ale wón njeſchekroči hiſcheze tule nóz rěku ſabok, ale woſta tužamu nóz pola ſtadla.

22. A ſtaný wſchón hnuth, ſo ſpanje jemu do wočow njeſchijndž, tu nóz, a wſa ſwójje dwě žonje, dwě džovozh a ſwojich jědnacže ſhnow a tež ſwójje džowku Dinu, kotaž ſo tu woſebje njeſicži, a pſchenidže pſches brod ſabok.

Šabok, nětko ſerka abo módra rěka njenowana, dokoł je jeho hóřſta woda czěmnomódrje barbena, běži wot ranja k wječoru, nima pač ſa zyle lěto wjely wody, a wuliwa ſo wořrjedž Gnezařethſkeho jězora a Morweho morja do Jordana. W ſaſtarſtu bě wón mjesa mjes Almonitſimi, mjes ſabokom a Arnonom bydlažych, a mjes Almorejſimi, nad kotreñmž ſa Mójsaſzow čaž ſihon knježesche. Poſdžiſho bě tale rěka mjeſa mjes ſplahom Gad a ſplahom Manasse. Hdzež rěka Giladske horž pſchedreje, je wona hľuboku ſchkaſbiſnu wudrěla.

23. A ſabokej pſchijſchedſchi, wſa ſakub wſchitkach a pſchewiſe jich pſches wodu, a pſchewiſe wſchitko, ſchtož měſeſche: a woſta lutki ſam.

(Poſractowanje.)

Něme pređowanje.

Wěſty duchowny ſo ras wot wopytowanja kudyhých ſ wotležaneho džela ſwojeje wořadhy domoj wróži. Duž žoua ſ khežti wuſtupiwiſchi jemu por ſokoschkoſ ſa dar poſtieži. Wón ſo wobaraſche, wot teje kudeje žony tónle dar pſchivacž. Wona pač jeho tač naležnje proſhesche, ſo ſkonečnje do teho ſwoli.

„Ja ſym tele ſury ſa Waž wočahnyła“, wona džesche, „dokoł bych tač radn ſa Waž nječto činiła, kž ſeže mi a mojim džecžom tajku wulku ſlužbu wopokaſal.“ „Kaž to?“ ſo wón spodžiwaný wopraſcha. „Wy ſeže mojego muža ſlemu witorhnyli“, běſche wotmoſwjenje. „Te to móžno?“ wón pſcheczelny ſnapſhečiwi. „Ja derje wjedžich, ſo je waſch muž piežk, ale ja jemu ženje žane ſłowo wo tym prajil njeſhym.“ „Runje to czinjeſche“,

ta žona běsche. „Budžisheze wó s nim wo tym rěčeli, budžishe wón ſo ſranjeny čžul, a wón budžishe ſo wjele hórschi ſežnič dyžli předy. Hdyž buſheze wó pſchischi, běſche wón ſi wjeticha runje jedyn hrébný a druhdy híſheze bleſchu w ružy džeržal. Pſched dwěmaſ měřazomaj nětk běſheze wó ſaſho pſchischi. Kaž ruceze běſheze wó prječ, wón ſi mojemu ſpodžiwanju bleſchu wsa a palenž na ſemju wula.“ „Herta“, wón praſesche, „woplokaſ bleſchu prawje. Ta mam jeho doſč. Ta tehole muža pohladanje dleje ſnjeſč njemóžu.

K ſch i ž.

Dom ſo njeſtu ſi kſhižom ſwojim
K wérjazemu ſtadleschku,
Kneže Jeſu, ſa tobu,
Požyluj mje ſi kſhižom twojim,
So bych, kaž ſy pſchikaſal,
Tež tón mój rad na ſo braš.

Kaž tež chýl tu derje poþyč
A pucz nam'kač do njebla
Bjes ſyloſow a bjes kſhiža?
Króny njem'že nichtó doþyč,
Kíž tu njeje wojoval
A pod kſhižom ſbiti ſtaš.

Pokorjenje, poniženje,
Ssyloſowanje, ſtyfkanje
Kéla pucz, kíž horje dže,
Potom pſchiúdže powyſchenje,
Sbóžne ſwétlo po tej cžmi,
Paradis po puſezini.

Taſ ſy ſam, ty Boži ſwiaty,
Něhdý w twojich cžlowíſtich dnjach
Pluval w ſyloſach, týſhnoſczech,
S kſhiža ſi parađiſej wſatý,
Ssy dom ſchoł do kražnoſcze,
Hdyž bě nimo cžerýjenje.

Bych li ſi teje wěry paňl,
Derje by mi njebylo,
Níz minutki rucžiſho
Njebych ſi mojoh' kſhiža cžahnyl,
Alle Boha roſhněval
A mój troſcht ſej ſažypal.

Ssamoprawne morkotanje
S Bohom jenož roſkorja.
K wutraču mój požlabja,
To njej' ſane dovołanje
Božej' lubej' pomož —
Mě, ja njeſtu ſezerpliwy!

S kſhižom na ramjenju radý
Wotſal hicž, duh pſchiswoli,
Lépje budže w Salemi,
Wjmi mje bórſy jeno ſ hnady,
Jeſu, ſi Tebi, ſa tobu,
So tam ſbóžny docežahnui.

h. S.

Wódny muž.

Wódny muž je nuſna twórba naſcheje mythologije. Hdyž cžlowieč ſwjerč w žolmach pyta, ſtanje ſo to porjadrje na taſkim měſtnje, kotrež je jako bydlo wódneho muža ſuate. A vyriuje předy ſuate njebylo, ſo ma na tym ſamym měſtnje wódny muž ſwój dom, dha w ſpominjenym padže wo tym wěſtoſč doſtanjem. Hdyž něchtó ſe ſamžnej ruku ſwojemu ſiwienu kónz cžini, dha je to ſkutk nječlowíſti, djabolſti. Wón ſo njeſniče ſi naſhim myžlenjom, ſi moraliskim ſacžucžom. Duž ſudowa filoſofija ſkutk, ſo by naž ſi nim ſkerje ſjednała, potajne ſkutkowazym, ſtrachnym pſchirodnym možam pſchiszuje, kotrež nichtó wuežeknycž njemóže. Wožoba, tudy móž pſchirodní ſaſtupowaza pak je — wódny muž, kotrež ſwój wopor žada.

Sa džecži je pſchi wodže wěſče pſchezo ſtrach, ſo bychu pſches njeohladnoſč nuts padmyle a ſo tepile. Hdyž džecžu to zyle po prawym roſkladžech, pſchipoſkucha drje cži ſedžbiſe, ale myžli:

ja hižo ſo na ſedžbi woſmu — a tak cži zyle roſwuczenje nječo njeponha. Prajiſch pak džecžu: „Pſchi wodže ſaka wódny muž. Hdyž ſo bližiſch, dožahniſe cže ſe ſwojimi dožimi paſoram, ſežehniſe cže do wody, kuža cže, roſtorha a ſezerje cže“ — brr, to je něchtó druhe: nětk móžesč wěſth bhež, ſo džecžo ſi wodže njepondže. Wódny muž bydli we wodowych džerach, w hatach a rěkach. Tam nimo khodžazých wabi ſi kupanju a tepi (ſatepi) jich potom. Kóžde ſeſto žada wěſtu ſiežbu woporow ſudži a ſkotu. Druhdy naſipodžiwniſche kředki ſi wabjenju wuziwa. Tak ſo w Nowej Wži pola Nježiwacžidla powjeda:

„Něhdžé ſchtvórcz hodžin ſi poſdnju wot Holeſchowſkeje Dubrawki namakach na ſupjanskich ležomnoſczech wulki hľuboki hat, koło woſolo ſi ſežom wobdaty. Kaž ſo je ſtarych cžažow powjeda, wuñdžechu něhdý tsi herbſke holzy ſe ſpominjenje wky, ſo bych u w bližkym ſežu ſebi něchtó trawn ſa ſwój ſkot wužniale. Bě pak to w tym cžažu, hdyž mějeſche wódny muž tež w tamniſchich wodach híſheze ſwoje ſniejſtwo. Taſo wone do bliſkoſeže ſpominjeneho hata pſchiúdžechu, wuſladachu pſchi brjoſh tsi rjane cžerwjenie cžiſhezane rubiſhka na wodže płowajo. Te pak ſo jím jara lubjachu. Duž podachu ſo te tsi holežki do hata po te rubiſhka. Tola te pſchezo dale a dale předy nich płowachu; holežki pak ſahachu wutrobiež ſa nimi, ſo bych ſebi je popadmyle, hacž ſo na poſledku rubiſhka a holežki ſhubichu. Tuteho podawka dla rěka ſpominjeny hat hacž do dženžniſcheho dnia holeži hat.

To ſamo powjeda ſo wo ſdžerjanſkim hólčim hacže, ale ſi tym roſdželom, ſo je jow jenož jene a to židžane rubiſhko po hacže płowalo.

Huſto ſo tež wódny muž poſkaſuje něchtó cžaža, předy hacž někoho do ſwojeho mokreho kraleſtva ſežehniſe.

Pola papjernika na Židowje běži ſprewja nimo ſkaloviteho brjoha. Tele měſtno mjenuje ſo ſkópa. Židowſke hólčata ſo tam radý ſupaja, dokež je tam hľuboko. Woni baja ſebi, ſo tam we hľubokosći do ſkaly dole a wulke pinzy wjedu, w kotrychž ma wódny muž ſwoje bydlo. Ludžc ſu jeho tež na brjoſh widželi: maleho mužika w cžerwjenym kabacze. A kóždy ras, hdyž ſo wón tam poſkaſa, ſatepi ſo bórſy něchtó w ſprevi.

Druhdy poſkaſa ſo wódny muž jako ſchery mužik, druhdy tež w bělej draſče.

W komorowſkim hacže njeſaloſko ſatſobja běchu něhdý nježelu komorowſke holzy w trawje. Ma dobo ſo pſched nimi we wodže pižane cželo waleſche. To ſo jím po prawym njeſda. Duž pراجachu: „Chzemý radſcho domoj hicž.“ Hdyž pak ſo ſi brjohej wobročiſchi, dha tam běly muž woſolo khodžesche a holzy ſi blaſka nježachu. Tich ſbože pak běſche, ſo ſatſobjanſky hólčy ſi temu pſchiúdžechu, pſched kotrymž wódny muž cžefný.

Maježaſciſiho pak ma wódny muž cžerwjeny kabat, cžerwjenie abo móbre tholowy, cžerwjenie ſchtrýmpizy a na hlowje cžerwjenu cžapku. Tule ſu ludžo druhdy tež ſamu po hacže płowacž widželi. Čaſto je wódny muž božy. S zyla ſo wot cžlowjeka pſches nježo njerodželi, hacž pſches to, ſo ma tholowy hacž do ſolen motre.

Tola tež druhu hacž cžlowiſtu podobu móže na ſo wſacž.

Něhdý běſche w Hlinje muž, kotryž radý do rybow khodžesche, a ſebi teho dla huſto ſwój ſak ſi darami wódneho muža napjeli. Ale ſkónečniſe dožahniſe wón wódneho muža ſameho. Wón džecžeh mjenuiſzy něhdý, kaž hewač, ſe ſycežu, ſe ſacžkom a ſi wudami ſi rěkam wylce Hliny, kíž ſo „kadolby“ mjenuja. Bě woſolo pſchipoſdnja a ſacžk bě hicž thétre połny, dokež mějeſche naſch rybač tón dženiu wobebne ſbože. Napoſledk pak popadže híſheze nježu wulkeho kharpa — ale tón běſche bjes wopusche! Wón jeho ſi wjeſzelom do rybijazeho ſacžka týkn, cžižny ſacžk pſches ramjo a chýſche domoj woteńcz. Mjes tym pak bu ſtanje pſchi poſdnjo a ryby ſo ſi wobjedu woſachu. Tu a tam naſta pluſkotanje a ryby ſebi pſchivoſachu: pójce — pójce — pójce! Taſo běchu w hromadze, pſcheliczichu ſo, hacž tu tola wſchitke ſu. S jenym doboem pak ſa počza wołacz: „Wulka ryba bjes wopusche, hicž te tola ſy? Wulka ryba bjes wopusche, hicž te tola ſy?“ A hlej, duž ſo ta wulka ryba w rybakowym ſacžku ſi zylej ſchiju wotwoła: „Ja ſyim w ſacžku, pſchi ſchězipatym racžku! ja ſyim w ſacžku, pſchi ſchězipatym racžku!“ To ſo tola naſhemu rybakej trochu džiwo ſeſda, a wón cžižny na měſče ſacžk ſi rybam a ſi rakami ſaſho do wody a cžinjeſche, ſo domoj pſchiúdže. Hroſa jeho pſchewſa, pſchetož wón běſche wódneho muža ſameho w ſaku poměl, kíž bě ſo do wulkeho kharpiſka pſchewobročil.

Kaž podobu, tak tež ſwoje bydlo pſchemeněja. Tola wopuscheži měſtno starého knjeſtwa njeradu a jenož nuſowany.

Hdyž fotorově říká působení, že členití vodní muž
jeneho hvisdají, s druhého plakají.

Na hněvscěžanských pastiviszczech je Luža, kdžejž hrušky picž kódža. Wona běsche předy wjetsha. Nětfo ſo pschezo bóle a bóle ſauvožuje. Wona je hižo nimalo wobroczena. Tam je wódný muž ſivoje ſchath plokal a je na brjosy ſujschič. Pschi tejle Luži ſu ludžo něhdv wós ſtejo widželi, na tón je wódný muž ſe ſivojej žonu nadobu kladl. Hdyž pak je wós połny był, ſu jón ludžo do „Měſchcžanfow“ wjescz widželi. „Měſchcžanfi“ rěka Luſa, psches fotruž ſchczežka wot Delnijeje Hórkí do Hněvžez wjedže. Na tym měſtnje je Sprewja, fotraž tam nimo běži, bjes dnia a tam je ſo tehdy wódný muž ſe ſivojej nadobu ſhubil.

(Bořeckování.)

Ssasojte spěvaté!

Wo wžy běsche awfzija byla. Starý češtiný kowař běsche
winnjet. A dofelž žaných bližschich sawostajených wjazdů nijemějše,
bu zhylc sawostajenstwo po postajenju njebočicžkeho ē lěpschemu
khudych na pschežadžowanje pschedawane. Popołdnju posdže kupy
živoje načupovanc počladi domoj nježechu. Tež starý mučer se
wžy běsche na awfziji byl a nětko pomalu po pucžu ē bliſtej
schuli džejše. Duž jeho burik doſczež, fiž kupyne ložo na
farje wjeſeſche.

„Dobry wjecžor“, knies wucžerjo, „ſcže tež něſchto fupili?“
„Wjerſch pomasy, pſchecžello! haj, a to prawy poſlad.“

„Wojciech powtarzył, przyrzekł. Tak, a to powtarzył ponownie.
„Bogdańczyce jón tola ras!”

„Przezżejże jut’ wciąż
Taunus będzieśmiej do safa

„Taminy ředžbliwje do ſafa maſníh a stare ſpěvařſe wuczeſe.
„To je mój poſtaſ.“

Burik džiwajo ſebi knihi wobhlađuje. Wone ſu fhětro
trjebane, tež ſchpatuje ſwjaſane a f temu čiſcje mot ſaſow
ſežornjene. S hłowu třchažo je naſad poda a ſebi ružy trějeſche.
„Taſfele něſchtō ſtare!“ wón praji. „Na tym tola hiſčeže poſ
kowarja wiſy.“

To je mi runje prawe a natvarjaze. Wy drje teho fowarja bliże njejscze ſnali? Ně wſchaf. Wy ſcze hijscze nowy w tej krajinie. Duž chzu wam wo nim něſchto powjedac̄.

Hlejče, tón muž, sij je tak samotní umířel, mějše pſched
vjele lětami wjetschu ſívýſhu, duſchnu žonu a pječ pětých lubyh
džecži. Duž jemu žona, tſi dny khora pobylých, na ſahorjenje
pluzow ſemrje. To běſche žaloſne potrjechenje, ale wón ſo ſe
kwojimi džecžimi troſchtowasche, ſiž běchu nětk jeho zyke ſbože
živjenja. Tak tſi lěta ſańdžechu, duž tež jeho džecži ſemrjehu,
wſchitke pječ na diſteritis. Sa ſym f temule mužej tehdy huſcžiſcho
khoďil. Wón běſche wſchón ſamýſleny a mějše mýſle, ſebi ſam
živjenje wjacž. Sedhy džen, jaſto je jemu čert radžil, ſo by ſebi
poſtronk wſal, je jemu, faž by druhí hlož w nim nutſach radžil:
Wſmi ſpěwaríſe. To je činiš. Někotru uóz je po hodžinach nad
knihemi ſedžil a plakal a proſyl a ſkonečnje krobloſcž doſtał
ſwój ſchidž njeſcž.

Tola hischeze lěta dołho je ſo bědženje měry ſe ſadwělowanjom
bědžil. Druhdy, hdy by pſchi naſowje ſtejal a do myſlenja
pſchischoł dla ſivojeje ujewurjetijenteje ſamotnoſcze a wopuſtſe-
noſcze, by jenu tajfa czechnota wutrobi wobjala, ſo by dyrbjal
hamor wotpołožic̄ a ſebi prjedy troſchtu kherluſch cžitac̄ hic̄.
Duž je na poſled knihi ſobu do ſowańje wſał, wočinił a pódla
ſebje połožil. Tak mějesche troſcht hnydom ſ ružy. Hladajcze
jenož jow: Hdzež kherluſche wo kſchižu a ſphytowanju ſteja, uje-
trjebacze hakle dołho phtac̄. Hdzež je wſcho cžorne wot ſafurjenych
rukow, tam wějče ſteji: „Ach porucž Bohu ſwěru” — a „Schtož
cžini Bóh, wſcho dobre je”. Dha ſym ſebi knihe ja džeſac̄
nowych ſupił. Ta pak wam praju — ſ džeſac̄ tolerjeni wone
ſaplaczene ujeſſu.

Tak prajesche ſwěrny wucžer a tanutemu rufu f rošžohno-
wanju poda.

Wschelake s bliska a s daloka.

— Niedzela 26. t. měřazá ſwjecži fnješ farař Gólež w Rafe-
zach ſwój 40 lětun̄ ſaſtojníſſi a woſhadny jubilej.

— Gwulkej radościu błyskimy, so je bo na Budyskim gymnasiji t jutram wjazdy herbskich młodzienów samolwiło.

— Dofelž maja ſo nětko wólby do ſchulſkeho prjódſtejſtva, dýrbimy ſi nowa na to pořaſacž, ſo móža ſo jako ſchulſz̄y prjódſtejſtvo.

Istejicžerjo po schulſkim ſafonju wot 26. aprileje 1873 § 26 jenož
zobuſtavh gmeinskeje radu do ſchulſfeho prjódftejicžerſtwa wuſwolicž.
Dokelž ſo pſehezo ſažo ſtawu, ſo ſebi mhybla, ſo móža tež druhich
do ſchulſfeho prjódftejicžerſtwa wolicž, my ſafoniſke poſtajenja
ſ nowa wuſběhnjem, dokelž ſu wſchě hloſh njeplacžaze, fotrež na
tajſeho padnu, fiž w gmeinskej radze njeje.

Что к воспоминанию.

Dęczkowy rt.

Schulſka rjadowinja bějche w lěčžu popołduju wulēt cziniła, ale wjeſeſe bu džecžom fažene, doſelž hrimanje pſchińdže a ſylny deſchęžif je womacža. Bórſy po tym ſlóncežfo ſaſo cžople a miše ſwěcžesche, moſra draſta ſaſo wuſſhny a ſwjetžení ſo wjeſeſh miny. Macžerje domach paſ ſo ſtarachu, a jaſo džecži domoj pſchińdžechu, je ſ wobžarowazhmi ſłowami witachu: „Ty drje ſy prawje moſry a tebi je ſyma, mój ſyňko, a wž drje ſcze mało wjeſkela měſi?“

„A tola, macže“, wotmoliwi ſynt, „moſtry drje, ale ſtójnicžko je naš bórký ſaſo wuſuſchiło a ja ſebi hmydom myſlach: Kíž je mje moſreh očinił, tón mje tež ſaſo wuſuſchi.“

W dżęczazjach słowach leži wulfa wěrność a wuc̄ba ſa noš
starſkich. Na dejchcžit pſchiúdże ſłóniežne ſhwětlo a na nót ſhwětlo
ranje. Grudoba a nuſa ſo minytej, a nichtó hiſchcže nijeje fónz
wſał, fiž cžinjesche, faž w rjanym ſchprusche rěka: Woſaj ſo fe
mini w čaſhu teje nuſy, dha. chzu ja cže wumóz a th dyrbisich mije
ſhwalicž. Tón, fiž rauy ſbiye, móže a chze tež raný ſahojicž,
pſchetoz móz njeje jenož naſch knies, ale tež naſch Bóh a Wócžez.
fiž ſo na ſwojich džęczoch ſmili w prawym čaſhu.

We wjeſzby ſo kwaſ ſiwjeczeſche. Taſo běſche wěrowanje
w zýrkwi nim o a kwaſarjo wot wěrowanja džěchu, ſo pſchi zýrk-
winých durjach nawoženja, bjesbóžny čłowjek, wobroczi a t zýrkwi
wobrocžený ſawoła: „Džentža ſym jow poſledni frócz poſtyl!”

Skwaſhū džen̄ ſo miny a na druhé ranje džesche wón do podkopow na ſwoje dželo. ſe wjedžeri chzysche doma bhež. Młoda žona běſche jemu w prawym čaſku wjedžer ſhotowała, ale wón njeſchińdže; wona cžafasche a cžafasche. Skónczniſje wiđesche wós pomału po wþy dele jecž a pſched khěžu ſastacž. Podkopowí dželacžerjo, fiž na woſu ſedžachu, něſchtó dołhe ſ woſa ſběhných; cžiſche jo do jistwý njeſechu a wodžecze prjecž wsachu. Zona tam pohlada — to běſche jejuy muž, bliedy a moriw. Kruch ſkały běſche ſo w podkopach wottorhnył a jeho ſarafyl. Na tsecži džen̄ bu wón ſhowany a po tehdomniſchim waſchniju bu faſchež do zýrfiwe pſched woſtar njeſen̄. Schtyri dny po tym, ſo běſche te Boha hanjaze ſłowa wuręczał, běſche nětfo tam, hdžež njeběſche ženje wjazh pſchińcž chzyl. — „Sa, tón ſnjes, twój Bóh, ſyム
býlny, ſurowy Bóh.“

Pomyślenki.

1. Sserbske poła, jara dobre poła: wone tež ſwojich njepſche-
czelow živja.
 2. Džiwuň lud we ſerbſkim kraju: někotry ma tu ſerbſki
žoldf a němſki jaſyf.
 3. Sſerbski kopoł njeje wot němſkeho roſeſnacž.
 4. Schtóž nima lóſchta ſwojich žadofečow ſo wotrjez, na-
maka pſchezo wuręcž jin doſečežiničž.
 5. Čzorne fruwu ſu w Němzach a Sſerbach, wſchitfe jenak
čzorne.
 6. W holi je wſchitko bōle we ſwojej woli, w horach je bōle
w ſacžinjenych dvorach.
 7. Němſke ſwětlenie ſchfórnje tež cžiſcheža faz ſerbſke maſane.
 8. Holan pěšacžny polan, horak tucžniſchu bróſdu woraf.
 9. Wuńdže do Čzeſtej' a Buduſtej' kołobiſka pýtačž: U ſady
pjezy je ſpěval.
 10. Sſlěbrocžiſtu da Bóh wodu žórlicž, ale jeje ſudobje ju
womaſa.
 11. Hdijž je ſo zuſy pŕoſher ſerbſkeho fhleba najědł, po-
cžina tak ſi forbom mjetacž, hacž fhleb ſi njeho lěta.
 12. Bóh mje ſwarnui pſched darniwoſežu bohatych ludži a
pſched ponyžnoſežu nowych ſemjanów.